

ALEKSA BENIGAR - POSMRTNA (AUTO)BIOGRAFIJA

C. Sersale - B. Duda, *Padre Alessio Benigar, ofm. Un'auto-biografia postuma*, Quasar, Roma 1993, 617 str.

Devedeset i pet godina plodnog života franjevca, svećenika misionara, profesora, teologa, duhovnog vođe i ispovjednika, te kod nas nadasve poznatog biografa blagopokojnog kardinala Alojzija Stepinca.

S. Celina Sersali i o. Bonaventura Duda predočili su u ovoj knjizi duhovnu ostavštinu o. Alekse Benigara na takav način da već i površnom čitatelju otkriva izuzetno bogatstvo jednog neobičnog i zauzetog života.

U uvodu, podnaslovljenom "čemu ova knjiga", auktori kažu: "da se ne izgubi spomen na čovjeka koji je, umrijevši skoro kao stogodišnjak, nadživio mnoge koji su ga poznavali, i još više, jer se nalazimo pred otajstvom duše koja se svojevoljno ovila tišinom i skrovitošću" (str. 7). Iako sam nije želio ništa iza sebe ostaviti, mnogi su sačuvali dokumente - uglavnom pisma koja im je pisao. To je u prvom redu o. Vendelin Vošnjak, u svoje vrijeme njegov provincijal, ali i članovi njegove obitelji, redovničke zajednice, subrača redovnici i prijatelji.

Iz ovih "fragmenata" auktori su složili pravu autobiografiju, jer "pisma su izlivanje duše, osobito kad su napisana spontano, bez prethodnih primisli". Ako je istina da pisma otkrivaju dušu, onda nam pisma, koja su okosnica Benigarove "autobiografije", otkrivaju dušu čovjeka Božjeg, dušu čovjeka, redovnika i svećenika koji se cijelim svojim bićem uputio Kristu, svojem Gospodinu. Otkrivamo čovjeka koji je doslovno poslušao Krista i nakon obavljenog veličanstvenog životnog poslanja, odlazi u kut govoreći: "Samo sam sluga beskorisni". Vidi se to i u kratkome "curriculum vitae", kojega je napisao na želju sestre Ivanke, gdje vrlo pažljivo izbjegava svako naglašavanje vlastitih djela.

Ugrubo rečeno, Benigar je prvih 36 godina proveo uglavnom u Hrvatskoj, drugih 25 u Kini, a preostalih 35 u Rimu. Tako je i ova "autobiografija" podijeljena u tri dijela.

Prvi dio obuhvaća razdoblje 1902-1929. Radi se o vremenu izbora redovničkog zvanja, boravka u samostanu na Trsatu i školovanju u Dorstenu, Paderbornu i Fuldi u Njemačkoj. Sam je Benigar to razdoblje života nazvao "moji sretni dani". Nakon svećeničkog ređenja (1915) najvažnija služba koju Benigar obnaša je odgoj mladih klerika, u Zagrebu. Godine 1920. poglavari ga šalju u Rim, na Orijetalni institut, da završi daljnji studij, što on zdušno i čini, unatoč svojem poprilično slabom zdravlju (kasnije će, u starosti reći: "Kad sam bio mlad stalno sam bio bolestan, a sad u starosti zdrav sam kao dren"). Nakon položenog licencijata vraća se 1922. u domovinu. Nakon nekoliko pastoralnih službi 1924. imenovan je učiteljem klerika. U tom razdoblju Benigar otkriva svoje misionarsko zvanje. Ali prije nego će mu dopustiti odlazak u misije u Kinu, redovnički mu poglavari

nalažu da završi do kraja studij na Orijentalnom institutu u Rimu, što će on u kratko vrijeme i učiniti. Zanimljivo je da su na obrani teze bili prisutni hrvatski studenti iz Germanicuma, A. Stepinac i F. Šeper. Nakon završenih studija Benigar je tako od svojih redovničkih poglavara poslan u misije, te se u kolovozu 1929. ukrcava na brod u Brindisiju, koji će ga odvesti sve do daleke Kine.

Tako započinje drugo razdoblje Benigarova života (1929-1954). Iako je želio biti navjestitelj evanđelja među poganima, ipak su ga, po radi očitih sposobnosti i iskustva, njegovi redovnički poglavari postavili za profesora i odgojitelja klerika u franjevačkom samostanu u Hankowu, uzvodno Jangtzeom od Shangaia. Podučava dogmatiku, moralu, Sveto pismo, liturgiku i duhovnost. Godine Benigarova boravka u Kini, teške i ratne, donijet će sobom duboke društvene promjene. Najprije japansko osvajanje Kine a potom drugi svjetski rat donijeli su neviđena razaranja i žrtve. Pri kraju rata (koji će se u Kini produžiti borbom Maovih komunista protiv Čan-Kaj-Šeka) za bombardiranja Hankowa godine 1945. ginu mjesni biskup i nekoliko svećenika i časnih sestara. Tada umire i o. Petar Turk, Slovenac, fra Aleksin redovnički subrat i misionar velikoga žara. Morali su iseliti iz samostana, a nakon kapitulacije Japana fra Aleksa se ponovno vraća sa svojom subračom u Hankow. Činilo se da stvari idu na bolje, dok komunisti nisu 1949. osvojili grad. Nova komunistička vlast će na svaki način pokušavati spriječiti djelovanje Crkve i uništiti temelje katoličanstva u Kini, a osobito veze kineske Crkve s Rimom, služeći se pri tom oprobanim komunističkim metodama. U logore i na prisilni rad odvedeni su mjesni biskup (Benigarov redovnički subrat), a domalo i ostali svećenici i redovnici. Istovremeno sam Benigar jedva da ima ikakovih vijesti iz domovine, što ga jednako pogađa kao i stanje kršćana u Kini. Osobito će biti teške poslijeratne godine, a progoni i nevolje će završiti njegovim izgonom iz Hankowa 1954. Koliko je duboko osjećao za Kinu i njene kršćane, svoju subraču i odgajanike svjedoči Benigarova zapisana želja da, unatoč svim nevoljama, i dalje ostane u Kini, što pak više nije bilo moguće.

U svojoj 61 godini (1954), istjeran iz Kine, Benigar se preko Hong Konga vraća u Rim, u Antonianum. Odmah se daje na posao, sastavljajući izvještaj o stanju Crkve u Kini, te predajući duhovno bogoslovlje. Jedanaest godina je duhovnik u franjevačkom zavodu Antonianum. Napisat će vrlo cijenjeno djelo "Theologia spiritualis" (posvećeno kardinalu A. Stepincu), koje će biti tiskano u Sapporu 1958 (2. izd. u Rimu 1964). Već prije toga objavio je u Kini dvotomno djelo "Liturgia Romana". Istodobno služi kao ispovjednik u mnogim redovničkim zajednicama i kao duhovni savjetnik sve većem broju osoba. Kongregacija za proglašenje svetih uzela ga je za ispitivača spisa slugu Božjih u procesu beatifikacije, u što je fra Aleksa uložio mnogo truda i svojeg dubokog duhovnog iskustva. Jedno od lijepih doživljaja, koje je sam opisao, jest tromjesečni boravak u Svetoj zemlji, što je dobio prigodom

prigodom pedesete obljetnice redovničkih zavjeta, a i kao nagradu za svoje djelo "Duhovno bogoslovje".

Konačno ispunjena želja da barem na kratko posjeti domovinu (1956.) obogaćena je tajnim susretom s nadbiskupom A. Stepincem u Krašiću. Od tada će fra Aleksa Benigar ponijeti misao o pisanju Stepinčeve biografije, koja će, kasnije ostvarena osobito na poticaj nadbiskupa Šepera, postati, barem gledano iz naše perspektive, njegovo najvažnije, životno djelo. Bio je to obiman i temeljit rad, konačno dovršen godine 1974. Susret s nadbiskupom Stepincem potaknuo je Benigara da se još temeljitije pozabavi temom koja mu je odavno bila prirasla srcu, a to je "staurosafia" - mudrost križa. Sve do posljednjih dana zemaljskog života bit će fra Aleksa u svoj skromnosti veoma aktivan, na dobro Crkve i svoje redovničke zajednice.

Već na početku rekosmo da je ova knjiga neobična - baš po izuzetnom duhovnom bogatstvu kojim odiše sama osoba fra Alekse Benigara, ali nije samo to njena vrijednost za ovaj trenutak našeg domovinskog kršćanskog življenja. Benigar je kroz svoj dugi život prošao kroz svakovrsne, obične i neobične situacije, od onih idealnih mladenačkih dana na Trsatu i u Fuldi, pa do tragedije Crkve u Kini i progonstva u vlastitoj domovini Hrvatskoj. Sve te situacije, osobito one najtragičnije, proživljavao je svom snagom ljudskih osjećaja i u svijetlu vjere u spasenjski značaj križa Kristova.

Benigarove zabilješke, duhovni zapisi, kratka razmišljanja iz duhovnih vježbi, odlomci pisama rodbini, prijateljima, redovničkoj subraći i poglavarima, pravi su biseri autentične kršćanske, zapravo Kristovske, duhovnosti duše koja u često puta mučnom hodu ovom zemaljskom dolinom suza nikad ne zaboravlja svoj vječni cilj kojem je upravljena, i koja pod sve svoje nastojanje stavlja zajednički nazivnik: "Laus gloriae graiae Christi".

Stoga, svaka čast i zahvalnost priređivačima ove (auto)biografije, s nadom da će se uskoro pojaviti i na hrvatskom jeziku.

Ante Mateljan